

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/78/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2617206947
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2617206947.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov: Mgr. Michal Novotný ako predseda senátu a JUDr. Anton Jaček a JUDr. Eva Behranová ako členovia senátu v sporovej veci žalobcu: W. M., nar. XX. W. XXXX, M. C. XXXX, A. - O., zastúpeného: JUDr. Vladimír Sidor, advokát, Hlohovec, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, Teplická 7434/147, Piešťany, zastúpenému: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Trenčín, o 1.932,10 € s prísl., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 9 Csp 188/2017-46 z 21. marca 2018 takto

rozhodol:

- I. Napadnutý rozsudok sa mení tak, že žalovaný je povinný do troch dní zaplatiť žalobcovi 1.932,10 € s 5 % ročným úrokom z omeškania od 11. novembra 2017.
- II. Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 100 % trov celého konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (I.) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplata 1.932,10 € s úrokom z omeškania ako bezdôvodného obohatenia vzniknutého tým, že žalobca zaplatil žalovanému vyššiu sumu než to, na čo mal žalovaný nárok z úverovej zmluvy č. 4303009529, a (II.) žalovanému priznal trovy konania.

2. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za dokázaný tento skutkový stav:

3. Žalobca ako dlžník - fyzická osoba a žalovaný ako veriteľom 4. marca 2013 uzavreli úverová zmluva č. 4303009529. V nej je okrem iného uvedené, že žalovaný poskytuje žalobcovi bezúčelový úver v celkovej výške 3.359,14 €, výška mesačnej splátky je 89,02 €, počet splátok je 60, ročná úroková sadzba je 19,62 % a ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) je od 21,5 % do 22,4 %. Pri RPMN je uvedená poznámka, že „presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru a klient súhlasí s tým, že presnú výšku RPMN mu veriteľ oznámi po poskytnutí úveru“. Ďalej sú v zmluve uvedené termíny splatnosti splátok, z ktorých prvá je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru a každé ďalšia je splatná 15. deň v kalendárnom mesiaci, pričom lehota splatnosti úveru je 60 mesiacov. Listom z 2. júla 2017 žalovaný potvrdil žalobcovi, že úver splatil v celom rozsahu; celkovo žalobca žalovanému na tento úver zaplatil 5.291,24 €. Výzvou zo 7. novembra 2017 žalobca vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu medzi zaplatenou sumou a istinou úveru.

4. Z takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzavrel, že úver poskytnutý žalovaným žalobcovi je spotrebiteľským úverom v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom k 4. septembru 2013 a úverová zmluva obsahuje všetky údaje, ktoré vyžaduje § 9 ods. 2 cit. zák. S odkazom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia proti Bíróovej, dospel k záveru, že zmluva nemusí obsahovať presné kalendárne termíny jednotlivých splátok ani presný termín

konečnej splatnosti úveru, ani presné rozdelenie jednotlivých splátok na časť, ktorou sa spláca istina a ktorou sa spláca úrok. Rovnako dospel k záveru, že RPMN nemusí byť v zmluve uvedená jednoznačne jedným konkrétnym číslom, pričom by bolo neproporcionálne postihovať žalovaného veriteľa tým, že sa úver bude považovať za bezúročný a bez poplatkov, len preto, že RPMN je uvedená rozpätím dvoch údajov (od - do). Preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov a žalovaný sa bezdôvodne neobohatí tým, že prijal od žalobcu splátky tohto úveru v celej sume dohodnutej v úverovej zmluve.

5. Včas podaným odvolaním sa žalobca domáha zrušenia tohto rozsudku a vrátenia veci na ďalšie konanie, eventuálne jeho zmeny tak, že sa žalobe vyhovie. Vytkol súdu prvej inštancie, že rozhodol v rozpore s princípom právnej istoty, ako je vymedzená v čl. 2 ods. 1 a 2 základných princípov C. s. p. Súd nesprávne posúdil význam a účel zákonného následku, že sa pri absencii určitých náležitostí považuje úver za bezúročný a bez poplatkov, a v konečnom dôsledku poskytol ochranu silnejšej strane. Predovšetkým namieta, že nie je správny záver súdu prvej inštancie na výklad § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., teda záver, že zmluva nemusí obsahovať presné dátumy (termíny) splatnosti splátok a konečnej splatnosti úveru. Ďalej nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. postačí, ak je RPMN v zmluve uvedená rozpätím. Takýto výklad podľa neho odporuje tomuto ustanoveniu zákona č. 129/2010 Z. z., ktorý požaduje, aby spotrebiteľ mal právo dostať jasnú určitú informáciu o RPMN vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Tento názor podporuje aj rozhodnutiami viacerých krajských súdov v Slovenskej republike. Preto tvrdí, že zmluva neobsahuje túto povinnú náležitosť uvedenú v § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z., takže úver je bezúročný a bez poplatkov a žalovaný je povinný žalobcovi vrátiť sumu, ktorú zaplatil nad istinu úveru.

6. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

7. Krajský súd v Trnave ako odvolací súd uznesením č. k. 26 Co 78/2018-91 konanie prerušil do rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie o predbežnej otázke, ktorú zároveň položil. Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie o týchto otázkach (vec sp. zn. C-290/19) bol vyhlásený 19. decembra 2019, v dôsledku čoho zanikol dôvod prerušenia konania. Odvolací súd tak podľa § 165 ods. 1 v spojení s § 378 C. s. p. pokračoval v odvolacom konaní.

8. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 379 C. s. p.), ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo potrebné opakovať ani dopĺňať dokazovanie a nevyžaduje to ani verejný záujem (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario). Po jeho preskúmaní v medziach odvolacích dôvodov a väd, na ktoré je potrebné prihliadať z úradnej povinnosti (§ 380 C. s. p.), a potom, čo stranám dal priestor vyjadriť sa k použitiu iného ustanovenia právneho predpisu (§ 382 C. s. p.), dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

9. Súdom prvej inštancie bol zistený a pre odvolací súd je podľa § 383 C. s. p. záväzný skutkový stav reprodukovaný v odseku 3 tohto rozsudku. Skutkový stav takto zistený súdom prvej inštancie aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti v súlade s § 191 C. s. p. a je v podstate len reprodukciou listín, medzi ktorými neboli rozpory a ktorých pravosť a pravdivosť v konaní nebola spochybnená.

10. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval úverovú zmluvu č. 4303009529 zo 4. marca 2013 ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných pôžičkách a úveroch pre spotrebiteľov v znení účinnom k tomuto dňu. V dôsledku toho musela táto zmluva spĺňať náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 cit. zák. s tým následkom, že pokiaľ neobsahovala náležitosti uvedené v § 11 ods. 1 cit. zák., považoval sa úver za bezúročný a bez poplatkov. Pre záver o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov, postačí, ak zmluva neobsahuje čo len jednu z náležitostí uvedených v § 11 ods. 1. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) cit. zákona č. 129/2010 Z. z. sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva neobsahuje okrem iného náležitosť uvedenú v § 9 ods. 2 písm. j) cit. zák., teda „ročnú percentuálnu mieru nákladov“. Ročnou percentuálnou mierou nákladov sa podľa § 2 písm. h) cit. zák. rozumejú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru, pričom podrobnejší postup jej výpočtu je upravený v § 19 zákona č. 129/2010 Z. z.

11. Zákonom č. 129/2010 Z. z. bola do právneho poriadku Slovenskej republiky implementovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora vnútroštátne súdy, ktoré uplatňujú vnútroštátne právo, sú povinné vykladať ho v čo najväčšej miere s ohľadom na znenie a účel predmetnej smernice tak, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, a teda konať v súlade s článkom 288 tretím odsekom Zmluvy o fungovaní EÚ (porov. z posledného obdobia napr. rozsudok SD EÚ zo 6. novembra 2018 vo veci C-684/16, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften eV proti Tetsujiovi Shimizuovi, ods. 58). Vyžaduje sa, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci, berúc do úvahy celé vnútroštátne právo a uplatniac ich výkladové metódy, s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetnej smernice a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou (porov. napr. rozsudok SD EÚ z 24. januára 2012 vo veci C-282/10, Maribel Dominguez proti Centre informatique du Centre Ouest Atlantique a Préfet de la région Centre, ods. 27). Z citovaných zásad tak pre súdy Slovenskej republiky vyplýva povinnosť, aby pri výklade § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. v čo najväčšej možnej miere vzali do úvahy znenie a účel tých ustanovení smernice, na ktorých implementáciu bolo toto ustanovenie do nášho právneho poriadku zavedené, aby zaručili tejto smernici úplnú účinnosť. Týmto ustanovením bolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prevzaté ustanovenie čl. 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48/ES, podľa ktorého musí zmluva o úvere obsahovať RPMN vypočítanú v čase uzavretia zmluvy.

12. Citované ustanovenie smernice boli predmetom výkladu Súdneho dvora EÚ práve na základe prejudiciálnej otázky, ktorý vo svojom rozsudku z 19. decembra 2019 vyslovil, že čl. 10 ods. 2 písm. g) smernice 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere sa má vykladať „v tom zmysle, že bráni tomu, aby v zmluve o spotrebiteľskom úvere bola RPMN vyjadrená nie ako jedna konkrétna hodnota, ale ako rozpätie uvádzajúce najnižšiu a najvyššiu hodnotu“. Podľa citovanej judikatúry tak treba ustanovenie § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. vykladať v súlade s týmto právnym záverom tak, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať RPMN určenú jednou percentuálnou sadzbou určenou v súlade s § 19. V prerokúvanej veci zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že úverová zmluva zo 4. marca 2013 obsahuje len údaj o RPMN od 21,5 do 22,4 %. Je teda udaná len rozpätím, nie jedným percentuálnym údajom, čo znamená, že zmluva neobsahuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. j) cit. zák. To podľa už cit. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. spôsobuje, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

13. Právny následok ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. znamená v podstate čiastočnú neplatnosť zmluvy úvere v časti úrokov a poplatkov, takže veriteľ na ne nemá nárok (porov. v tomto smere napr. uznesenie NS SR sp. zn. 1 Cdo 238/2017). Žalovaný ako veriteľ mal nárok len na zaplatenie reálne vyplatenej istiny. Podľa zisteného skutkového stavu žalovaný vyplatil žalobcovi 3.359,14 €, no žalobca mu zaplatil 5.291,24 €. Sumy prijaté žalovaným nad rámec 3.359,14 € tak boli zo strany žalobcu plnením z (čiastočne) neplatného právneho úkonu, teda bezdôvodným obohatením žalovaného v zmysle § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a žalobca má nárok na jeho vydanie.

14. Splatnosť záväzku na vrátenie bezdôvodného obohatenia nebola medzi žalobcom a žalovaným dohodnutá, ani zákonom určená. Preto bol žalovaný podľa § 563 Obč. zák. povinný plniť prvého dňa potom, čo ho žalobca o plnenie požiadal. Podľa zisteného skutkového stavu žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie tejto sumy 7. novembra 2017 s tým, že mu určil lehotu do 10. novembra 2017, žalovaný sa tak dostal do omeškania až 11. novembra 2017. Od tohto dňa patrí žalobcovi podľa § 517 ods. 2 Obč. zák. nárok na úrok z omeškania vo výške určenej v § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

15. Súd prvej inštancie tak nerozhodol správne, keď dôvodnú žalobu žalobcu zamietol. Preto odvolací súd jeho rozsudok podľa § 388 C. s. p. zmenil tak, že žalobe vyhovel (výrok I).

16. Zmenou napadnutého rozsudku vznikla podľa § 369 ods. 2 C. s. p. odvolaciemu súdu povinnosť rozhodnúť o celom nároku na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania. Pretože žalobca bol plne úspešný, odvolací súd mu podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 369 ods. 1 C. s. p. priznal nárok na náhradu všetkých trov konania proti neúspešnému žalovanému (výrok II).

17. Rozhodnutie prijal senát jednomyseľne (3 : 0).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok ustanovených v § 420 a § 421 C. s. p. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ak nejde o prípady § 429 ods. 2 C. s. p. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.